

XXI. županijsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika
4. ožujka 2016.

IV. razred

zaporka

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90	

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Prijatelji iz _____ jedrili su iz
ZAGREBAČKE ULICE ZORANIĆEVIH PLANINA

_____ prema otoku Mljetu. Ovaj otok _____
SPLITSKOG AKVATORIJA ALEPSKOGA BORA

smatra se našim najzelenijim otokom, a zapadni dio zaštićen je kao prvi _____
JADRANSKI

_____. Nakon podjele _____
NACIONALNI PARK RIMSKOGA CARSTVA NA

_____ te njegove propasti Mljet je potpao pod
ISTOČNO I ZAPADNO

vlast _____, a kasnije pod bizantsku vlast.
ISTOČNIH GOTA

6	

2. Napiši slovo č ili ć na prazne crte u sljedećim riječima.

Sa straš___u očajnika Melkior smišlja neki pu___ među ljudožderima. Podnarednik Čičak gleda kako on su___e misli.

(prema: Ranko Marinković, *Kiklop*)

3	

Od 3. do 34. zadatka odgovore napiši na pripadajuće crte.

3. Odredi vidski parnjak podcrtanim glagolima.

A) On mi je to zamjerio. _____

B) Moramo se sporazumjeti. _____

C) Na toj stanici trebaš presjedati. _____

D) Važno je bilo rano leći. _____

4	

13	

4. Odredi instrumental jednine sljedećih imenica:

A) čeljade _____

B) hrbat _____

2	

5. Odredi u sljedećim rečenicama tri čestice.

Zar nisi razumio? Nije bilo nikoga, ne. Redar neka obriše ploču!

3	

6. Imenuj samostalan glagolski način u sljedećem primjeru.

Živi bili pa vidjeli! _____

1	

7. Napiši kanonski oblik podcrtanih zamjenica iz sljedeće rečenice.

Ni u jednom od radova nije se govorilo ni o čemu bitnom.

2	

8. Odredi vrstu podcrtane metafore u sljedećoj rečenici?

Teško mu je oštećeno plućno krilo.

1	

9. Zamijeni podcrtanu riječ iz novinskoga naslova antonimom.

Traži se filantrop godine! _____

1	

10	

10. Napiši rečenicu u kojoj će riječ fosil imati sljedeća značenja.

A) denotativno značenje: _____

B) konotativno značenje: _____

2	

11. Zamijeni podcrtane posuđenice hrvatskim bliskoznačnicama.

A) Njegov je odlazak bio velika enigma. _____

B) Taj aristokrat nije bio dobrodošao u njihovim krugovima. _____

C) Djelovao je instinktivno. _____

D) Unijeli su svoje emocije u eksperiment. _____

5	

12. Zamijeni podcrtani pridjev pridjevom neutralna značenja.

Proveli su sate u jalovu razgovoru. _____

1	

13. Razvrstaj podcrtane arhaizame iz sljedećih rečenica.

Za mladosti učio sam vrlo marljivo lučbu. To mi je koristilo sto putah u životu. Videć pako, kako našim ljudem, a osobito našim ženskinjam, neznanje s te strane puno neprilikah zadaje, pomislih da će jim dobro doći knjiga koja zasieca u život. I za Franceze je najpreči posao ustanoviti točno nazivlje. (prema: B. Šulek, *Lučba za svakoga*)

izrazni _____

tvorbeni _____

fonološki _____

pravopisni _____

5	

13	

14. Odredi kojemu funkcionalnom stilu hrvatskoga jezika pripadaju sljedeće rečenice.

- A) Ovogodišnji *Šoljanovi dani* održat će se 10. i 11. travnja u rovinjskome Multimedijalnom centru, a bit će posvećeni Tinu Ujeviću. _____
- B) Kada cjelinu kakva teksta obilježava supostojanje eksplicitnoga ili implicitnoga smisla, govori se o alegorijskom djelu. _____
- C) Kada su Vidovića donijeli s toga sramotnoga mimohoda natrag u baraku Pet Be, plamtio je u visokoj vrućici. _____

3	

15. Odredi u sljedećoj rečenici imenicu koja ima pejorativno značenje.

Taj je književni babac izazivao smijeh, uvijek s bocom *Babića* u rukama, kao oličenje bakice karikaturice. _____

1	

16. Zamijeni podcrtani leksem eponimom nastalim prema književnome liku.

Svakome je u određenom trenutku potreban voditelj. _____

1	

17. Odredi dva germanizma koji se ni izvan razgovornoga stila ne zamjenjuju leksemom iz hrvatskoga standardnog jezika.

S knedlom u grlu pogledao je tko fali, obuo gojzerice i u ispegvanoj košulji, prošavši kraj bine, otišao po friške novine.

2	

18. Odredi podcrtane posuđenice prema izrazu.

Na toj se moskovskoj adresi mogao pronaći ukusan boršč.

A) adresa _____

B) boršč _____

2	

9	

19. O kakvoj je prilagodbi riječ u podcrtanoj posuđenici?

Uvijek su voljeli kritizirati. _____

1	

20. Odredi lekseme s obzirom na jezik iz kojega potječu.

A) maksimum _____

B) politika _____

C) kravata _____

3	

21. Odredi frazemske antonime zadanih frazema.

A) živjeti na visokoj nozi _____

B) plakati kao kiša _____

2	

22. Odredi sljedeće frazeme prema podrijetlu.

A) Umjetnici često bacaju bisere pred svinje. _____

B) Nešto je trulo u državi Danskoj. _____

2	

23. Odredi značenje sljedećim frazemima.

A) ni luk jesti ni luk mirisati _____

B) buljiti kao tele u šarena vrata _____

C) kamen spoticanja _____

3	

11	

24. Odredi vrstu podcrtanih frazema prema sintaktičkome ustrojstvu.

- A) Bio je to Sizifov posao. _____
- B) Čovjek od riječi danas je rijetkost. _____
- C) Morao je progutati gorku pilulu. _____

3	

25. Odredi kojim su tvorbenim načinom nastale podcrtane riječi.

Krenula je nizbrdicom.

Globalnim zatopljenjem završilo je ledeno doba.

Povodom blagdana uputili su se na hodočašće.

nizbrdicom _____

zatopljenjem _____

povodom _____

blagdana _____

hodočašće _____

5	

26. Odredi odnosne pridjeve tvorene iz imenica u zagradama.

Nakon posjeta _____ (knez) dvorcu lutali smo
_____ (Venecija) ulicama.

2	

27. Oblikuj pridjevske umanjenice zadanih riječi.

- A) dug – _____
- B) slan – _____

2	

12	

28. Odredi kosim crtama tvorbene šavove u sljedećim riječima.

A) primjerice _____

B) potrbuške _____

C) mjestimice _____

3	

29. Izdvoji lekseme u sljedećem nizu koji ne pripadaju istoj tvorbenoj porodici?

prašak, prašnik, praški, oprašiti, opraštati, prah

1	

30. Raščlani riječ dobrotvorka na tvorbene i morfološke sastavnice.

A) tvorbena raščlamba _____

B) morfološka raščlamba _____

2	

31. Odredi četiri složenice u sljedećoj rečenici.

Tijekom kasnojesenskog popodneva srednjoškolski su nogometaši u bijelim dokoljenicama s velikim samopouzdanjem uputili loptu prema neboderskom prozoru poznatog gradskog filmofila.

4	

10	

32. Tvoriti iz sljedećih pridjeva imenice koje znače nositelja osobine.

A) kriv _____

B) bijedan _____

C) mlak _____

3	

33. Kako se u sljedećoj leksikografskoj jedinici naziva podcrtana odrednica?

amfibrah, *mn.* -si grč. (amphíbrakhys – na obje strane kratak) *poet.* trosložna stopa s naglašenim (ili dugim) slogom u sredini.

1	

34. Kako se naziva rječnik koji je Ivan Mažuranić 1842. objavio s Jakobom Užarevićem?

1	

35. Podcrtaj četiri kolokvijalizma u sljedećoj rečenici.

Spremajući se za dućan, penzioner je ušao u kupaonu i pogledao se u špihl.

1	

6	

Od 36. do 41. zadatka zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

36. Koja je posuđenica preuzeta iz talijanskoga jezika?

- A) balerina
- B) doajen
- C) konjak
- D) medaljon

1	

37. Koja je riječ nemotivirana?

- A) davež
- B) madež
- C) metež
- D) palež

1	

38. Koja je riječ pravopisno točna?

- A) podfederalni
- B) podhodnik
- C) potforum
- D) potšišati

1	

39. Koji je oblik vokativa imenice Babogredac točno napisan?

- A) Babogreče
- B) Babogredcu
- C) Babogredče
- D) Babogretče

1	

4	

40. Kojoj od sljedećih vrsta leksema pripadaju podcrtane riječi?

Valja se od smijeha iako zna da to ne valja.

- A) hiponimima
- B) homofonima
- C) homografima
- D) homonimima

1	

41. Koji od sljedećih naslova sadržava historizam?

- A) *Stepski vuk*
- B) *Derviš i smrt*
- C) *Prokleta avlija*
- D) *Mirisi, zlato i tamjan*

1	

2	